

פ ר ט י כ ל מ ס י 98/7

מישיבת ועדת הכספים, ביום ג', כה' באייר
תשס"ו - 17.5.1955

ק. לוז	היו"ר י. גורי	נוכחו:
ח. לטון	ח. אריאב	
א. סטופ	י. בדר	
י. פורדר	ס. בז'רנו	
א. ציזלינג	א. ס. גניחוובסקי	
ס. קלטר	ס. דיין	
ח. רובין	א. הרצפלד	

מוזמנים:
 מר קטרון - מטעם משרד המספטים
 מר סורקיס - מטעם משרד התחבורה
 מר סטרן - מטעם מרכז ההסקעות
 סגן מר המסחר והתעשייה ז. סוזאיב
 ס. בזק - מזכיר.

סדר היום:
 (1) סדנות
 (2) עודפי תקציב רגיל של משרד התחבורה 1954/55
 לסיסוט בסנת הכספים 1955/56.
 (3) חוק לעידוד הסקעות הון (תיקון), תשס"ו-1955.

(1) ס ד נ ו ת

היו"ר י. גורי:
 אשר למשאלת ח"כ בדר, בדעתי להכניס זאת
 לסדר היום של הסבוע הבא ולהזמין את המבקר,
 ואז נסכם מה שבטוב. למשאלת ח"כ ציזלינג - ענין האסל לסדרנים - שאלתי
 את מזכיר הכנסת והוא אמר לי שהענין הוא בסיפור דחוף. אפילו היום הוא
 עוסד לקיים בירור בענין זה ולשתף גם את ח"כ ציזלינג בענין הזה.

י. בדר:
 לפני שלשה-ארבעה חדשים העבירה הכנסת לוועדת
 הכספים הצעת בנוגע לתיקונים בחוק הוצאה
 לפועל. לפני שבוע העבירה הכנסת לוועדה גם הצעה של ח"כ אלטמן בנוגע
 למפוני העיר העתיקה. ברצוני לשאול מתי שני הדברים האלה יעמדו למעשה
 לדיון בוועדה.

היו"ר י. גורי:
 אני מצדי מוכן, שהוועדה תקדיש ישיבות נוספות
 על מנת למצות את כל סדר היום. אני גם חושב
 שזוהי חובה של כל ועדה פרלמנטרית - גם כוועדה ובל אחד מחברי הוועדה.
 אם יתברר שלכרות כל מאסף אין כל אפשרות לעשות הכל, מסתבר שנצטרך לקבוע
 סולם עדיפות, אבל אני מאמין שאפשר לעשות הכל.

א. ציזלינג:
 בקטר להעברת חוק המלווה העסמי לוועדה, אני
 מבקש שהאוצר יביא לנו טבלה מסודרת של רשימת
 המלוות הקודמים, באופן מיוחד מבקש ניתוח של חשבונות שני מלוות: א)
 המקומה למט הכנסתה וגבייתה לפי סוגי המסלמים אותה; ב) מט הרכוש.

ח. רובין:
 הייתי מבקש לצרף לטבלה זו לוח, ובו התארכים
 של ההגדרות הסדורות המתקיימות בארץ, כולל פיס.

היו"ר י. גורי:
 חבר הכנסת פורדר חזר מחוץ-לארץ ואני מקדם
 אותו בברכה.

ס. קלטר:
 בקסתי בטעתו שרשות הפיתוח תמציא לנו רשימות
 שונות.

היו"ר י. גורי:
 עד כמה שאני זוכר, בסיום הישיבה בקסתי את מר
 סטנר להמציא את החומר. כדי להיות לגמרי בטוח
 שהחומר המבוקש ייסדר, אבדוק זאת שנית.

י. בדר: בקשתי לקבל את הדו"ח של היועצים הכלכליים של הממשלה - מה טקוראים ועדת גאס, בנוגע לסעונים ובנוגע לקייזר-פרייזר.

היו"ר י. גורי: כתבנו בענין זה מכתב לסר האוצר.

י. בדר: קראתי היום בעתונות, שבמדיניות האבטי-סובסידיאלית של הממשלה חל שינוי - שהנה עומדים לתת סובסידיה מאוצר המדינה לקואופרטיבים לתחבורה, האם אדוני אינו חושב שבכך זה תובע לתקציב המדינה ראוי לדיון בוועדה?

היו"ר י. גורי: במידה שהוצגה שאלה, היא תועבר לסר האוצר. אשר להגדרה, הייתי מתקן אותה: אין מדיניות אנטי-סובסידיאלית אלא מדיניות של צמצום הסובסידיות.

(2) עודפי תקציב רגיל של משרד התחבורה 1954/55
לשימוש בשנת הכספים 1955/56

היו"ר י. גורי: ישנה בקשה להעביר מסעיף לסעיף בתקציב משרד התחבורה. נמסר לנו ששר התחבורה מינה את היועץ המשפטי לחקור בדבר ולאור חוות-דעתו החליט לפצות את האלמנה הזו ב-19 אלף לירות, ובסכום זה יקנו לה מכונית. אמנם אתמול נמסרה לנו אינפורמציה אחרת, אבל כנראה שלא היתה מדויקת. בקסנו את חוות הדעת של הוועדה הזאת, ועכשיו - לאור האינפורמציה החדשה - את חוות דעתו של היועץ המשפטי.

מר סורקיס: היועץ המשפטי חיוה דעתו, שהיות ולפי חוק הנזיקין אין הרכבת חייבת לשלם; אבל היות ולא למנה לא תהיה אפשרות לקבל שום דבר מהביטוח הלאומי, הרי היא נשארת מחוסרת פרנסה. כדי למנוע הגשת תביעה משפטית הוצע שניתן לה אפשרות לרכוש מכונית. שר התחבורה ביקש משר האוצר שחרור ממכס, אבל היות והאוצר לא הסכים לכך כולל הסכום גם את התשלום הזה.

א. ציזלינג: אתמול הוגד לנו על-ידי האלמנה הוגשה תביעה משפטית. באיזה יועץ משפטי מדובר? - היועץ המשפטי של משרד התחבורה, או של ממשלת ישראל?

מר סורקיס: היועץ המשפטי של משרד התחבורה.

א. ציזלינג: חבר הכנסת בדר עורך אתמול את השאלה מבחינה עקרונית: כיצד צריכים לנהוג מוסדות המדינה במקרים של התפשרות, והוא שאל אם היועץ המשפטי של ממשלת ישראל הוא אשר יעץ להפסיק את המשפט ולגמור בצורה של פשרה.

היו"ר י. גורי: מסתבר שהאינפורמציה שנמסרה לנו על-ידי אחד מעובדי משרד האוצר, לא היתה מדויקת. אנחנו צריכים איפוא לדון לפי האינפורמציה שקבלנו כיום.

סוכם: (1) משרד התחבורה ימציא לוועדה את חות-דעתו של היועץ המשפטי, בכתב.

(2) הועדה מאשרת את השימוש בעודפים כמפורט במכתב המסונה על התקציבים, מס' 22/01-6 מיום 11.5.55.

3) חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשט"ו-1955

סעיף 1

היו"ר י. גורני:

אחרי ששמענו את המטלחת בישיבה הקודמת, עברנו לקריאה שניה של החוק, ועברנו על הסעיף הראשון.

ח. רובין:

אני מציע להוסיף להגדרה של "מפעל מאושר" את המלים: "וכן כל מפעל שבא להרחיב את הייצור החקלאי וכן כל מפעל אחד שבמצא באיזור אשר יוכרז עליו על-ידי שר האוצר כאיזור פיתוח לצורך חוק זה".

ש. בן-רנן:

במקום שכתוב "הלואה שניתנה לעשר שנים לפחות" אני מציע לנסח כך: "הלואה שמחזירים אותה תוך עשר שנים גם כן תיכלל בזה". אני מציע למחוק את המלים "במטבע חוץ"; כלומר לכלול גם הלואה בלירות מקומיות, אם מנהל המרכז בדעה שיש לאשר אותה.

ח. רובין:

בפסקה (2) של סעיף 1 אני מבין שהמלים "מטבע חוץ" חלות גם על ההשתתפות בהון וגם על ההלואה.

מר סטרן:

לא.

ח. רובין:

אם לא לכך הכוונה, צריך לכתוב פסיק אחרי המלים "השתתפות בהון".

ק. לונ:

בזמן הקריאה הראשונה הצעתי כמה הצעות ומר סטרן אמר שאחר כך יודיע לנו מה הוא מקבל.

מ. קלמר:

האם לא מוטב שיהיה כתוב במפורש בחוק, שטובים אלה ואלה של מפעלים יהיו מפעלים מאושרים?

י. פורדר:

עברנו על החוק והיתה דעה כללית, שהכרחיים שינויים. אני תיארתי לי שיהיה קשר עם הממשלה ונקבל עכשיו את השינויים מצידה. הדוגמה הבולטת ביותר היתה הסעיף הבלתי-מוצלח בנוגע להלוואות. האנשים שעוסקים בכך מטעם המדינה שואלים אם לפי החוק אפשר לתת זכויות בהתייגות: מפעל מאושר אמנם, אבל עם זכות כזו וכזו; זאת אומרת, לא אוטומטית.

ש. בן-רנן:

יש בהצעת החוק עניין של אישור מסוייג.

י. פורדר:

זה המצב הבלתי-רצוי, כי אז לא יודעים בנוגע למה אפשר לסייג. הם אומרים שמוצדק הדבר ביחס לסעיף 21, אבל בנוגע לסעיפים אחרים הם מעדיפים סידור אחר. אני רוצה לשאול אם יש הצעות מצד הממשלה לשינויים, ומה הם.

היו"ר י. גורני:

כמוכן היה רצוי שישמע את הודעת הממשלה, מה היא מקבלת ומה לא, אבל מכיון שזה לא נעשה - ולא אני צריך הייתי לדאוג לזה - היות והקריאה השניה מנותקת חדשים אחרים מן הראשונה, אני מציע לא להתעבב ובשמע את התשובות באמצע הקריאה השניה.

מר סטרן:

בישיבות הקודמות עיקר השאלות היו: עניין ההלואה בכסף ישראלי או בכסף חוץ; היתה שאלה של חברות-האם; היתה שאלת ה"רויאלטיס"; היה עניין דרישת הפרדסנים לקבוע 10 שנים במקום 5. לא ייתכן שכל מתיישב שיגדל דונם בטנים יבוא ויהיה מפעל מאושר. צריך למצוא איזו דרך להסדר. הדבר באופן יותר מדויק. כשדברנו אז עם מר זגגי וסוזאייב הוחלט על קוים ידועים, והם הבטיחו ששניהם או אחד מהם יהיו בוועדת הכספים, כי אינני רוצה לקחת על עצמי את התפקיד, להודיע הודעה בשם הממשלה.

ט ע י ף 2

היו"ר י. גורני:
מחפשים את הדרך כיצד להפעיל את החוק על חקלאים זעירים ושטחים קטנים, מבלי שיצטרפו ל כל באיטור כל מפעל קטן כזה כמפעל מאושר. המסגרות קיימות בעצם, וצריך רק להפעיל אותן.

ש. בז'רנו:
אם זורעים שנה אחת צמח תעטיה, שהמנהל מאשר אותו, זה לא אומר שבכל עשר השנים יזרעו באותה חלקה אותו דבר. בחוק נאמר: "כל עוד השטח זרוע או נטוע כאמור".

מר סטרן:
צריך למצוא את הדרך.

ש. בז'רנו:
בניח, כותנה אוטרה, והוא השנה עושה 100 דונם. אין זאת אומרת שהוא יעשה מאה דונם גם בשנה הבאה.

מר סטרן:
אבל על יטוד האיטור, באופן אוטומאטי בזמן שהוא צריך לשלם מסים, הוא מביס את הרטיטה עם האיטור. צריך עוד למצוא את הדרך איך לסדר זאת.

היו"ר י. גורני:
האם אפשר להבין, שהממשלה מקבלת את העקרון שכל חקלאי זעיר, החוק צריך לחול עליו, אלא מחפשים דרך כיצד להימנע מפיצול הפעולה?

מר סטרן:
אני מבין שכן. זאת אומרת, שכל השטחים שעליהם זרועים צמחי תעטיה וכו', שיאוטרו על-ידי מרכז ההשקעות, הם מקבלים את השחרור (הסוגים). ברגע שהחוק יתקבל, תימצא הפרוצדורה.

א. ציזלינג:
מה שכתוב בחוק, מדובר לא על סוג הגידול אלא גם על השטח. מבחינת הניסוח מדובר גם על המקום, וזה דבר מוזר, כי הוא יכול לתת מקום להפליגות. אני חושב שזו מדיניות של מצב-רוח, בחפזות יותר מדי. אני מבין ענין של מסע, שזה ענין לאורך ימים ואתה לא יכול לעבור מגידול לגידול. אם אתה אוטור: גידול תעטיה, האם גידולים אחרים אינם האינטרס של המדינה? כמו שאין מס על טכונה, כך לא צריך להיות מס על שטח חקלאי. צריך להיות מס על ההכנסה של החקלאי, כמו כל אדם אחר. אבל הגישה לחוק הזה רק מוכיחה את האבסורד: שלא רק גידול של מסע לאורך ימים אלא גם גידול של בטנים, שאם אתה מאשר אותו היום - זה איטור לעשר שנים. אם הוא יגדל עשר שנים בטנים, אף על פי שלמדינה כבר לא יהיה בזה ערך מכריע; אף על פי שזה ילך לפיצוח ולא ליצוא - אף על פי כן ימסך האיטור.

הנובע מזה, מבחינת המדינה הוא: או לוטר שכל גידול חקלאי, פרט לזה שיוכרז על-ידי מטרד החקלאות או הממשלה כבלתי נהנה מזכות זו, יהיה פטור. הניסוח צריך להיות: "בעד כל גידול חקלאי, להוציא גידולים שיוצרו כבלתי נהנים מחוק זה".

ש. דיין:
מלכתחילה החוק הזה היה סכורן לעידוד הון טן החוץ. כעת אין כבר הבדלה בין הון פנימי וחיצוני.

הוא אוטר, שזה כולל את כל החקלאים המקומיים, שכל אחד מהם מסקיע. כמו כן צריך לדעת מה בדעתכם כבר סגוי וברור לאשר, ומה עוד תלוי ועומד.

יש שאלה של חובת הארגון. אי על פי כן המדינה היא מדינה ואדם שיש לו דונם אחד יכול לבוא בטענה, כמו אדם אחר, ולומר שאינו מאורגן והוא רוצה ליהנות גם כן מהחוק. או שיהיה חייב הארגון או שתהיה תשובה לכל אדם.

השאלה היא, מה הם גידולי תעטיה. אנחנו אוטרים היום: כותנה, בטנים וכו'. נדמה לי שגם אם יש עודפים בעגבניות ועוטים טהן מיץ, גם זו תעטיה של עגבניות לים מיצים. וכן יכולים להיות סיטורים של כרוז או גזר או גידולים אחרים.

אשר למטעים, השאלה היא: איזה מטעים? המחשבה הראשונה היתה: פרדסים. אם נאסד: "מטעים", זה כולל את כל המטעים. ויש מטעים שבהכרח הופכים היום לתעשייה. הייתי רוצה לדעת אם יש כבר רשימה של המטעים.

מר סטרן:

אשר לענין המטעים, סעיף 4 אומר: מס הרכוש החקלאי. בכונן, צמחי תעשייה" זה מושג רחב, והענין התעורר בקשר לסאלת האגרות. התקיים דיון אם לסחר אותה או לא ודרשתי שייזכרו בחוק צמחי התעשייה, כי יש כל מיני צמחים כאלה בקשר עם נייר, סנופקטורה וכו'. מובן שלא כל אדם שנוטע חצי דונם יהנה מהדבר. פה מדובר על מפעלים מאושרים. אם טקסים אנשים ביח"ר לסוכר ובשבילן צריך לגדל 20 אלף דונם סלק סוכר, שמהווים חלק בלתי נפרד של בית-החרושת הזה---

א. ציזלוב:

כלומר עידוד לא למגדלים, אלא לחברות?

מר סטרן:

אנחנו לוקחים אובייקט: הצמח והתעשייה; המפעל והסח שעובד בשבילו. אם בעל ביח"ר חותם חוזה עם קבוצת אנשים שמספקים לו מה שחוקץ בשביל בית-החרושת, כדי למנוע יבוא חסר גלם לתעשייה זו, וזה מפעל מאושר - באופן אוטומאטי המפעל והגידולים בשביל המפעל יהנו מהחוק.

דוגמה נוספת: ביח"ר חותם חוזה עם מטעים על כמות ידועה של בטנים, או חותם חוזה על יצוא של בטנים בכמות מסויימת ובשטח מסויים - שטח זה קשור מצד אחד ביצוא ומצד שני בתעשייה, ונהנה מסעיף זה של מפעל מאושר.

יש בית-חרושת לבירה ויש שטח בו מגדלים שעורה, כדי למנוע יבוא; או בת-חרושת מאושרים לשימורים וכל הדברים הכרוכים בזה. על זה צריך לסבת עם האנשים, לא למכור את המתישבים לאיזה קונצרן שהוא, אבל אם יש למפעל הסוכר הסכם עם מטעים שמספקים לו את הסלק לתעשייה - צריך למצוא את הסוגא ההגיוני באיזו אופן לתת סמאטוס מאושר למגדל. עגבניות אין שותלים לצרכי תעשייה, אבל יש גם חלקים שעושים בשביל בת-חרושת לשימורים. דבר זה קשה טאד אם רוצים להתאים אותו לכל מה שנעשה בארץ. צריך למצוא את הדרך איך לסדר זאת. מה שנוגע בכלל לחקלאים ולמטעים שהם צדיכים לשלם, זה אינו נוגע למרכז ההשקעות. מרכז ההשקעות מתייחס לדבר הזה, עד כמה שהוא קשור עם מפעל תעשייתי או עם אחד הדברים הקטורים בפרוגרמה של מרכז ההשקעות.

מר סטרן:

אם כי מפלתי בחוק מהרגע הראשון, אני סודה שאינני מבין מאומה מהדיון כאן. כאן דובר על-ידי מר סטרן על מפעל מאושר והשקעה מאושרת. אלה דברים יפים מאד שאין להם כל שייכות שהיא לסעיף זה. אין בין הסעיף שאנחנו דנים בו ובין מפעל מאושר והשקעה מאושרת ולא כלום. אלה ההוספה הזאת מטלבת עם הוראות סעיף 4 הקיים. סעיף 4 הקיים גם כן אינו דן לא במפעל ולא בהשקעה אלא בבנינים, בנטיעות, פרי הדר ועצים אחרים סלבי הדר. באו ואמרו שיש גם צמחי תעשייה שצריך לסחר ולשלם כך בא הסעיף הזה ואומר, שמי שנוטע צמחים כאלה, השטח יהיה פטור מס. בו בזמן שלגבי פרי הדר עצם העובדה מספיקה, הוצע כאן סייג: שמרכז ההשקעות צריך לאשר. אין כל קשר לבית-חרושת אלא שלפני שאנחנו נותנים את הפטור אנו רוצים להשתמש באפשרות לתת אותו בכדי לכרוק קצת את התכנון.

פ. לוז:

אם אינני טועה, פקודת מס רכוש חקלאי פוטרת את ההדר ועצי פרי אחרים לתקופה מסויימת.

ח. רובין:

סעיף זה מסונה ביותר. כתוב: "מרכז ההשקעות אשרה לצורך חוק זה". לא ברור למה הכוונה:

את הנטיעה או את המטרה?

מר סטרן:

אשר את הנטיעה או את הזריעה.

ח. רובין:

לא ברור אם המרכז צריך לאשר את הנטיעה, את הזריעה או את המטרה, או את התעשייה. אני מבקש להבהיר, מה מרכז ההשקעות צריך לאשר.

סר סטרון:

את הנטיעה או את הזריעה.

ח. רובין:

אני מקבל את התשובה, אבל אז צריך להגיד זאת על בסיס יותר ברור, אם כך הדבר, מה פירוש אישר נטיעה או זריעה? האיש שרוצה לנטוע או לזרוע חייב לפנות קודם כל למרכז ההסקעות או אחרי כן? שנית, מה הקריטריון של מרכז ההסקעות? למשל, מי שגידל טבק וירג'יניה מקבל את האפשרות הזאת? אין תשובה על כך. ייתכן שמישהו יגיד, שאם הוא כל הזמן מגדל את הטבק, איבן מקבל, ואם זה דבר חדש, כן יקבל אישור; ואיבני יודע למה שני חקלאים צריכים להיות במצבים שונים לגבי גידול באותה שנה.

מה המסקנה? מבחינת גיטתי העניינית אני בעד הרחבה. כלומר, אני בעד קביעת קריטריונים בחוק, שאוסרים: לגבי גידולים מסויימים הדבר הזה חל, ומפקיד מרכז ההסקעות רק לבחון אם הקריטריונים שהחוק קובע חלים בענין זה, ואז אין לו סיקורל דעת והוא חייב לתת או לא לתת את האישור, בהתאם לקריטריונים האלה.

על כן יש לקבוע במסגרת החוק הגדרות ברורות: מתי המגדל זכאי לזה. אם רוצים לעודד צמחי תעשייה, הייתי אומר שכל גידול מעל לשטח מסויים של צמחים שיוגדו בחוק, יהנה מהדבר הזה.

א. ציזלינג:

סר סטרון הכניס כאן אלמנט שאיבנו מפורש בחוק, אבל אני מבין שזו מדיניות מרכז ההסקעות. התוצאות הן, שעבוד החקלאים לבתי-חרושת. כלומר, למעשה יהנה מהנחה רק אותו חקלאי שבית-החרושת ירצה מראש לחתום אתו על חוזה.

היו"ר י. גורני:

אני מבין שמר סטרון הסתייע בדוגמה, ולא אמר שזה אבסכלוסיבי ורק במקרה זה החוק יחול על המגדלים. זה לא אומר שרק סוג זה יהנה.

א. ציזלינג:

לי יש מסקנה הפוכה. יש הגיון מסויים במה שאמר סר סטרון ואני רוצה לומר לאן מוליך ההגיון הזה. ההגיון הוא, שאישור מרכז ההסקעות יינתן לסטחים מסויימים הקשורים בתעשייה מסויימת. פירוש הדבר שהתעשייה תהיה הקובעת את ההנחות המסויימות למעשה. אני רוצה לקבוע, שבעולם הגדול אחת המכות של החקלאים, זה שעבודם לתעשייה. אחד הדברים החסורים שהיה בארץ, היה ענין מגדלי הפסטה והחטניות בעקב מדיניות בית-חרושת, שסן."

לפי החוק יוצא שיהיו שני סוגים של מגדלים: אלה שיגדלו בידול מסויים לפני קבלת החוק, ואלה שיגדלו לאחר קבלתו. דבר זה טומן בחובו אפשרות של הפלייה ולחץ ומעמיד את החברה בהפלייה לטובה לגבי המתיישב. "ייצור ופיתוח", למשל, איבנו מתיישב אלא חברה ככל החברות, וטען זה אין הכדל בינה ובין חברה פרטית. מה שאין כן המתיישב - או קיבוצי או מושבי - שהוא ארגון של מתיישבים, במידה שניתנת הנחה היא צריכה להיות לחול על הסוג בכל מקום שהוא מבלי לקבוע הגבלות שהן קשורות לראות עיניו של מרכז ההסקעות.

מסקנתו היא: כשם שאמרו לגבי מטען כל עצי פרי סלבד בננות, כך צריך לומר: "כל גידול פרט ל...משוחרר מסס". זו דרך נכונה. או שייאמר: "כל גידול שיוכרוז בכל מקום ובכל סטח שהוא יהיה".

היו"ר י. גורני:

לדעתי צריכה הועדה לשאול בסעיף זה כמה דברים, לקבל תשובה ולקבוע עמדה. ברור שהכוונה לא למקום מבחינה גיאוגרפית, כי מבחינה זו קובע משרד החקלאות. אבל יכול להיות שהכוונה לומר, שמבחינת גודל השטח - למטה משטח מסויים המפעל איבן יכול ליהנות מהנחות, ומעל לשטח מסויים כן יהנה. אז צריך לשאול לאיזה שטח מכוונים. מה הוא המינימום של השטח. ברור שזה תלוי מהצמח, ואז צריך לומר: בצמח זה וזה, שטח כזה וכזה. אז צריך לקבוע נורמות.

ברור שלמרכז ההסקעות לא יכול להיות ענין עם אלפי מגדלים אלא עם מרכזים. וישנם שלשה-ארבעה מרכזים כאלה, והוא ישב עם הגורמים האלה ויקבע רשימה לפי סימני היכר שייקבעו.

ברור שהכוונה היא לסוגי צמחים, ואין ברור שמרכז ההשקעות צריך להיות המחליט בעניין זה. אני מתאר לי שלפני שהוא יחליט יעטוד במגע עם כל הגורמים העוסקים בפיתוח הארץ - אם זה משרד החקלאות, משרד המסחר והתעשייה, משרד האוצר וכו'. אינני יודע מדוע ועל יסוד מה רואה פה חבר הכנסת ציזלינג סיוט של קיפוח.

א. ציזלינג: מפני שמרכז ההשקעות יהיה חפשי לדון על השטח, לא רק על הגידול. פה חפשי מרכז ההשקעות לוטר, למשל, שאת חות-שמאל הוא מאשר ואת בית-יוסף לא.

היו"ר י. גורי: לאחר שטר שטרן שמע את חילופי הדברים ואת הבעיות שנתעוררו, הוא יגיד לנו - אם בלייבה זו או בישיבה הבאה - מה המדיניות של מרכז ההשקעות.

מר סטרון: השאלה אם מספיק שמרכז ההשקעות יאשר את סוגי הצמחים או לא, כבר נדונה, והתשובה היתה: לא. כלומר, לא מספיק שהוא יאשר את סוגי הצמחים אלא הוא צריך לאשר את הזריעה ואת הנטיעה במקום זה או אחר.

היו"ר י. גורי: מבחינת איזורי הארץ?

מר סטרון: כל שטח ושטח.

היו"ר י. גורי: אז יהיה עניין עם אלפי מגדלים.

מר סטרון: ייתכן.

היו"ר י. גורי: אם כן, נבקש לדון מחדש בעניין, לאור חילופי הדברים שהיו בוועדה.

מר סטרון: כאן מדובר על שטחי מינימום, אבל יש גם בעיה של שטחי מרביטום. אם תבוא הצעה לגבי בית-חרושת חיוני מאד, נייחא; אבל אם תבואנה עשרים הצעות כאלה, הן לא יאושרו כולן. ייתכן שאנחנו מעוניינים בתקופת ניסיון, או לתצרוכת מסויימת בגידול תעשייתי מסויים, אבל אין המדינה מעוניינת שיותר מדי מאדמת המדינה תשמש למטרה זו.

ש. בז'רנו: אם כן, מדוע נותנים את השחרור לעשר שנים?

מר סטרון: אני רק מסביר מדוע כאן מדובר על סיוג ותכנון ואישור אינדיבידואלי, שלא בדומה לסעיפים אחרים. זה הרקע וכך נולד הסעיף.

ש. דיין: נדמה לי שברור עכשיו לכולם, שאין שלמות בהצעה, כי יש שתי מגמות. יש איזה טשטוש, או דברים בלתי ברורים כאן. אני מבקש גם להגדיר את צמחי התעשייה שיהנו מהפטור הזה. לדידי יש צורך והכרח להרחיב, כי הגענו לרוביה בדברים רבים.

היו"ר י. גורי: אז תגיד: להגדיר מדי שנה בשנה.

ש. דיין: דבר שהולך לתעשייה, הוא צמח תעשייתי. כל כמה שנוסיף חקלאים יהיו יותר ויותר סוגים שיעברו לתעשייה, וצריך להגדיר זאת היטב. יש גם שאלה של איזוריים. ייתכן שכותנה לא יוכלו לגדל בכל מקום בארץ.

נאמר שעשר שנים יהנו מנטיעה וזריעה. לגבי זריעה תקופה של עשר שנים ארוכה יותר מדי. על כן צריך למחוק את המלה "זריעה".

מר סטרון: כל עוד זה זרוע.

ס. ד"ו:

זריעה זה דבר שנתי או דו-שנתי ולא יותר.
מר קטרון הטביר שביררו את הדבר, רבים יהיו
התובעים ויצטרכו להתארגן. בעלי הדונות האלה יהיו צריכים להתארגן
וגם את זה יצטרכו להגדיר.

ק. ל"ז:

אני מציע הצעה מנוסחת: זריעה למטרת גידול
צמחי תעשייה מסוגים אשר מרכז ההשקעות בהתייעצות
עם משרד החקלאות איסר אותם לענין חוק זה לכל אחת מהשנים שלאחר
1.4.55 יהיו מגדליהם פטורים מתשלום המס המוטל לפי הפקודה על שטח
הקרקע שעליו נזרעו הזרעים באותה השנה; נטיעה למטרת גידול צמחי
תעשייה שאושרה על-ידי מרכז ההשקעות יהיו פטורות לעשר שנים.

ש. ב"ר נ"ג:

יש להוסיף גם אפשרות של הגבלת השטח, אם
הדבר יימצא לנכון.

א. ציזלינג:

אני מציע להוסיף גם, שהדבר יפורסם ברשומות.

מר שטרן:

חבר הכנסת לוז הציע בעצם את ההצעה שגם אני
רציתי להציע.

הי"ר י. גורני:

אם נזקק קודם שהממשלה תאשר לנו מה היא מקבלת
ומה אינה מקבלת, והדבר חל גם על ההצעה
הזאת. מר שטרן אמר לנו שזה נראה לו.

סעיף 3

ש. ד"ו:

אם באחד המסקים שלנו נבנו אחר התאריך הזה
בנינים לצרכי תעשיית ירקות, הם יהיו פטורים?
אני שואל מה היא אמת המידה.

מר קטרון:

סעיף 4(ב)(3) של החוק הקיים דן על כל
בנין חדש, שיהיה פטור לזמן מסויים. כאן
אין צורך לאשר, כי ישנה אוטומאטיות.

א. ציזלינג:

הסעיף שהזכיר מר קטרון דן במס על השטח ולא
על הבנין.

מר קטרון:

כי לפי הפקודה, במקרה של בנין שאינו תעשייתי,
המס מוטל רק על השטח.

א. ציזלינג:

אני מציע לכתוב: "בכל בנין חקלאי", בלי
יוצא מן הכלל.

הי"ר י. גורני:

אין צורך לשחרר מדבר שאינו קיים.

סעיף 4

ת. רובין:

אני מציע לא להחליט בענין זה לפני שנשמע
חיות-דעת של באי-כוח חבר השלטון המקומי,
העיריות הגדולות וארגון המועצות האיזוריות. צריך להתייחס לסעיף זה
בספקות רבים. הכנסת יכולה במסגרת תקציב המדינה לחלק כספים, אבל
כאן היא בטח-יד מוחקת הכנסה שאין לי הערכה שלה. זה דבר מסוזה
ביותר, שמבלי להתעניין מה יגידו הרשויות המקומיות מוחקים פה
הכנסה.

אם כבר מקבלים את הרעיון, גם אז יש פה
צעדים מרחיקים לכת. קודם כל, מי קובע אם הבנין משמש במשרת לצרכי
אותו מפעל? שביית, למה חמס שנים? אם כבר מקבלים את העקרון הזה, אני
רוצה לדעת: אם בשטח של מועצה מטויימת מישהו מתחיל לגדל ירקות; זה
לא בנין ולא תעשייה, הוא על ידו כן מעסיק אנשים. אם כן, למה לא יהיה
מיוחד מארנובת הרכוש המוניציפאלית המוטלת על האדמה הזו למשך
חמש שנים? כמו כן, יהיו קריטריונים של השטח ההשקעה המינימאלית, אבל
לתת גם לחקלאות את הפטור.

בטייתי היא למחוק את זה, ואם לא - לחוסף

את ענין החקלאות.

היו"ר י. גורני:

נתקבל מכתב מחבר השלטון המקומי והוא מצא
בתיקי חברי הועדה יש פה טעות יסודית
אחת בגישת חבר השלטון המקומי, כי החוק הזה מודרך על ידי אינטרסים
ארציים. בכל חוק וגם בחוק זה, אם יצטרכו לפתח בחשמן מלאיגוסטס
פרטיקולארי, סבורני שבכל חוק נעמוד במצב כזה שלא נוכל לחוקק חוקים.
המודרכים על-ידי יקולים כלל-ארציים.

י. פורדר:

המכתב הזה הוא גם בגד רוח החוק. הרי אנחנו
רצינו לשחרר את המשקיעים מן ההכרח לפנות
לכל מיני מוסדות ולבקש בכל מקרה טיפול אינדיבידואלי. פה הגישה היא
הפוכה. במקמי חוקים בארצות אחרות. מדינות אמריקה הדרומית מציעות
תנאים הרבה יותר טובים. החוק התורכי, למשל, מאפשר להעביר את כל
הרווחים בלי טייג, וגם את ההון. אנחנו צריכים להביא בחשבון שמלבד
מדינת ישראל יש גם מציאות אחרת. אני בעד מתן עזרה לחברות. כוונת
הועדה לא צריכה להיות להנביל.

א. סטנפ:

ברצוני לחלוק על תאריך 1955 לגבי בנינים,
אם בנין נגמר לפני תאריך זה, מדוע הוא צריך
לסבול? אם מכירים שהמפעל הוא מפעל מאושר, זה צריך לחול עליו.

שג' דיין:

בנינים לצרכי תעשייה במשקים - מוסך לטרקטורים,
בנין לארצה, לקירור וכדומה, יהיו פטורים
לפי סעיף זה מארנונה, או לא?

מר שטרן:

לא.

מר סטרונ:

כאן מדובר על סט סוניציפאלי.

מר שטרן:

הדיון בדברים אלה מעורר בי מחשבות קצת נוגות.
דנים על חוק לעידוד השקעות הון. הכוונה
העיקרית: השקעות הון חוץ. אחת מהכוונות, להפוך את ההון שמונח אצל
אנשים פה, לפרודוקטיבי ולענות על הסדרה שהציבה לה הממשלה בחוק זה.
אנחנו צריכים להתרכז על הדבר הזה קצת בתור קולדניזטורים. צריכים
לראות מה התועלת לסדינה בכללה לא מהיום למחר אלא לקופה מסויימת
בעתיד.

בחוק זה יש הרבה קרבנות מצד משרדים מטשלתיים
סונים. האוצר מסחרר לחמש שנים, אולם השנה החמשית תכסה כל מה ששחרר.
יש לנו בחדשים האחרונים הצלחה לשכנע אנשים לבוא ולהשקיע. צדק שר
האוצר כסאמר בכנסת, שהשקעה בלירות יקרה לו כמו השקעה בדולרים, כי יש
לירות רבות בארץ שאנשים אינם יודעים מה לעשות אתן. הפרופורציה כעת
היא, שהעולים משקיעים כבר שלשה רבעים בכסף ורק רבע בסחורות. פה
לא חשוב אם שני דונם בטנים יאושרו או לא. צריך רק לראות איך המשקיע
בהנה ואיך גם הישוב בהנה יותר מכל אני רוצה ליצור אטרקציה לאדם מן
החוץ, שיבוא להשקיע.

אני יודע כמה המועצות מבקשות לשלוח להן
משקיעים. למועצה זה הפסד של חיי שעה אבל רוח ענקי בפיתוח המקום.
אם אנו באים למועצות ואומרים שבמשך חמש השנים הראשונות עליהן לוותר
על סט ידוע, זה לא מתוך כוונה רעה; כי הכנסתם תתכסה לגמרי מצד אחר,
אם קם מפעל שמפרנס אנשים ומשמש קטליזטור להתפתחות המקום. המדינה,
הכנסת, ועדת הכספים צריכים להבטיח על הדבר לגמרי מנקודת השקפה אחרת.
טענת הייזורים נובעת מקוצר-ראות ואני חושב שדבר זה, שלפי דעת נכתב
מתוך אי-הבנה, לא צריך לשים לב אליו.

א. ציזלינג:

אם יש ישוב מבוטס הוא יכול לתת את ההנחה.
אבל אנחנו כמדינה בדרך כלל איננו מעונינים
בצפיפות הישוב שם. לעומת זאת באר-שבע אינה יכולה לוותר. אם לצאת
מנקודת השקפה של המדינה היה צריך להיות, שהמדינה נוסף למה שהיא
משחררת ממסיה היא לעיריות של איזורים מאושרים, נותנת עזרה על חשבון
זה, מה שנוגע לרמת-גן, למשל, זה צריך להשאיר לחוק עוז.

אני מבקש את בא-כח האוצר במקרה זה להגדר
בדבר: אולי להרחיב ולהשאיר את האליזורים בדרך כלל לא כחובה אלא
במסגרת של חוקי עזר ולא בכפייה שמחייבת לשחרור. לעומת זאת המדינה
תיטול עליה את המעסה של תמיכה באותם האליזורים שיוכרוזו כאליזורים פיתוח.

הינו"ר י. גורני:
אני מציע לדחות את דרישת הרשויות המקומיות,
בין אם תתקבל הצעת ח"כ ציזלינג או לא. כי
מה שמציעות הרשויות המקומיות פירושו לרוקן את החוק מתוכנו. הם
מציעים שלא תהיה מדיניות ארצית כוללת אלא שהדבר ייסגר לרשותה של כל
רשות מקומית, והיא תחליט איזה מפעלים היא רוצה למשוך לתוכה ואיזה
לשחרר או לא לשחרר. מדיניות החוק הזה לא יכולה להיות מודרכת על-ידי
אינטרסים פרטיקולאריים, ולו גם חשובים ביותר; ומוכרח להיות קו של
מדיניות ארצית כוללת, שבסופו של דבר חופף גם את האינטרס של הרשויות
המקומיות, משום שהם דנים על העניין הזה בטוח קצר, אגב, אני בטוח שאם
תלחץ היטב כל רשות מקומית תודה שאין הדבר הזה שקול כנגד מספר מפעלים
באיוזורה. הם לא עושים את החשבון הגדול והמדינה אינה יכולה לחוקק
חוק לעידוד הסקעות הון מתוך השתעבדות לקו כזה. על כן אני מציע להשיב
לחבר השלטון המקומי, שהם מציעים לנו דבר שאיננו יכולים לקבלו וזה לא
עניין של הזמנתם. שום דבר לא יתברר על ידי כך.

אם בא חבר הכנסת ציזלינג ואומר שעל-ידי כך
שיש מדיניות ארצית כוללת במשהו נפגם מקור המסים של הרשויות המקומיות
וצריך לפצות אותן - אני מתנגד לזה אבל זה עניין בפני עצמו.

סגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזאיב: היו לנו דיונים רבים בנוקדה זו ורוב
המועצות היו מעוניינות דוקא לתת
הקלות בסופו של דבר. אנחנו רצינו למנוע את המשא ומתן עם המקומות. למעשה
את ההנחות היו מקבלים בסופו של דבר. זה היה אחד הנימוקים החשובים וגם
שכנענו את הרפנים שלא יתנגד לכך.

פ. פורדר:
יש כמה שאלות שהכרחית בהן הכרעת הממשלה ואין
הדבר קל כל כך. אם לא נוכל לסיים את הדיון
בחוק במסך שבועיים אין תקווה שהכנסת הזאת תקבל אותו. אם החוק לא יתקבל
לפי הערכתי יהיה זה הפסד של מיליוני דולרים. על כן אני מבקש את מר
סוזאיב לדאוג לקבלת הכרעת הממשלה בשאלות התלויות ועומדות.

הינו"ר י. גורני:
הקריאה השניה נותקת מהראשונה לחדשים ויותר
ועל כן ישנה במידה מסויימת חזרה על הדברים.
בינתיים הממשלה היתה צריכה, בעקבות הקריאה הראשונה, לומר לו עדה מה
היא מקבלת ומה לא. מר שטרן נשאל על כך וענה שאינו רוצה למסור הודעות
בשם הממשלה. אבל לא היה ברור מדבריו אם הממשלה כבר מוכנה למסור תשובה
בענין זה. צודק חבר הכנסת פורדר, שבה במידה שלא נביא את החוק לכנסת
תוך שבועיים ימים, אנחנו מסכנים את החוק כי יי הסתערות עצומה על
סולם העדיפויות.

סגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזאיב: אני מקווה שנעשה הכל כדי לסיים.
אני מציע שהועדה תמשיך לטפל
במעיפים. עוד היום אתקשר עם מר זגבי ואני מבטיח שתשובת הממשלה על
כל השאלות תתקבל בישיבה הבאה.

סעיף 5

מר סטרונ: זה דבר טכני בלבד.

סוכם: הסעיף נתקבל.

סעיף 6

סגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזאיב: בחוק הקיים לא ברור איזה בנין
מקבל פחת ואיזה אינו מקבל.

אני רוצה לדעת אם יש הערכה כמה הדבר הזה יעלה לאוצר. אני חושב שזה צריך להגיע לסכומים

ח. רובין:

ניכרים ביותר.

במשך חמס שנים זה היה 1300% מהפחת שצריך לקבל לפי חוק זה, ועכשיו זה יהיה עד 1500%.

ש. בז'רנו:

זה הבדל קטן מאד.

אני מציע להכניס גם כאן את החקלאות. אני רוצה שכל הסקעה חדשה בחקלאות תהנה טאווח הנחה. על כן אני מציע לכתוב: "לפחות לגבי ציוד חקלאי חדש"; ואם הצעה זו לא תתקבל, לכתוב: "לפחות לגבי ציוד חקלאי חדש באיזורי ספר ופיתוח" - והייתי אומר את זה לגבי כל הצורות של חקלאות.

ח. רובין:

סגן סר המסחר והתעסיה ז. סוזאני: מה שאומר ח"כ רובין אולי טוב, אבל אינו צריך לחוק זה. מה שנוגע לסאלתו הראשונה - כמה זה יעלה לאוצר - אני בהחלט חושב שזה לגמרי לא יעלה, או יעלה מעט מאד. אם זה גם עולה באופן תיאורטי לאוצר במסוהו, זה לא עולה באופן אבסולוטי אלא זו רק דחייה לכמה שנים. מדובר כאן במקרה הרע ביותר על דחייה, אבל אין פה ותור מצד הממשלה על מסוהו.

ענין הפחת זו אחת הנקודות המרכזיות בכל מס הכנסה.

ח. רובין:

ס ע י פ ק

אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה שכמעט כל הסגות מסלחת מסקיעי ההון היתה סביב סעיף זה.

הינ"ר י. גורי:

אני מבקש להסביר לי מה הוא המוסג, סיעור המס הממוצע, בסעיף 11(א)(1) של החוק המקורי.

ח. רובין:

(המסך היסיבה רטסה אד).

י. פורדר:

אני מבין שהכוונה כמין היא כפולה:
להקטין את המס על החברות ולעודד מבנים
להשקיע מחדש את הדיבידנדה או למכור חלקת דיבידנדה בשנים הראשונות.
אני מבין את ההגבלה בזמן בקשר למטרה הראשונה, אולם לגבי השניה -
בראה לי שאנו צריכים להיות מוכנים שהיא ישקיע מחדש את הרווחים תמיד.

ז. סוזאייב - סגן שר המסחר והתעשייה:

טעמי זה ידוע והוויכוחים עליו במשקים
שניה רבות. הוויכוח נסב על ההפליה שהיתה קיימת בין פרט לאגודה, שפרט
היה משלם רק 25% מס מהכנסה בפועל מאושר בעוד שחברה שילמה בהתאם
לקובל.

כאשר בדונה הצעת התיקון היו לממשלה
שתי אפשרויות: הנחת - לומר שחברה שהיא בפועל מאושר תהיה משוחררת מס
רווחי חברות ותשלם מס הכנסה בגובה של 25% - וזאת מבקש איגוד מסקיעי
הון; השניה - לומר שחברה תשלם מס רווחי חברות ותהיה משוחררת מתשלום
מס הכנסה. אם היא אינה מחלקת דיבידנדה - לא יחול עליה כל תשלום
והיא תשלם רק 25%. הממשלה בחרה באפשרות השניה. אם יימסר, כפי
שדורש האיגוד, שהיא תהיה משוחררת מס רווחי חברות, אזי למעשה לא
יהיה כל הבדל במקרה והיא מחלקת דיבידנדה או לא, והיא תשלם מס הכנסה
בטיעור של 25% גם במקרה של חלוקת דיבידנדה. בגלל שני הנימוקים:
לא לפגוע יתר על המידה בהכנסות המוצר מחד, ובכל-זאת לעודד מפעלים
שאינם מחלקים רווחים מאושר, הוחלט על הנוסח שנקבע בהצעת החוק. אם
ועדת הכספים תאשר את הצעת הממשלה יהיה בכך מסוים הקלה והנחה למסקיעים,
וגם הם יהיו מרוצים כך.

חבר-הכנסת פורדר שאל בנוגע להגבלה בזמן.
לפי החוק קיימת לא ברור מתי מתחילה ההנחה ומתי היא מסתיימת, ומה אנו
אומרים במפורש: או שבע שנים סיום המישר או מסט שנים סיום ההפעלה,
הכל לטובת המסקיע.

ט. בז'רנו:

מה בנוגע למפעלים קיימים?

ז. סוזאייב - סגן שר המסחר והתעשייה:

בין בעלי המפעלים הקיימים, הרווחים
בפועל חדש מתחרה, קיימת התפרדות לא קטנה, והם שואלים מדוע מפלים
אותם לרעה ומדוע יהיה הפועל החדש נתון למסגרת נוחה לצמיחה. יש טענות
די צודקות, ולכן אמרנו שמתן ההנחה יהיה מוגבל לתקופה הראשונה בה
מתלבט ומפעל בדרך-כלל.

כן רצוני להסב את הסומת-לבו של חבר-הכנסת
פורדר לכך, שאם מפעל מאושר יגדיל במרוצת הזמן את השקעותיו, בין אם
מהדיבידנדה או מהון אחר, ומנהל מרכז ההשקעות יאשר טכום זה עבור השקעה
מאושרת, ברור שכסף זה יהנה מכל ההנחות ודין השקעה נוספת יהיה כדין
דיבידנדה מוטקעת.

רצוני לעבור לשאלתו של חבר-הכנסת בז'רנו
בענין המפעלים המאושרים הקיימים, שאלה שעוררה גם במיגרי האיגוד. אני
חושב שהטעמי האחרון הדין במתן הנחות חדשות למפעלים קיימים סגן על
האינטרסים שלהם וגם שמעתי שהוא מספק אותם.

ט. בז'רנו:

מה בקשר למפעל שקיבל מישר מחדש?

ז. סוזאייב - סגן שר המסחר והתעשייה:

הוא מקבל את ההנחה שנקבעה בחוק באופן
אוטומטי.

גד.

האם חמס חסנים חלות מעלה זו מיום
המישור הראשון?

ש. בז'רנו:

ז. סוזאייב סגן שר המסחר והתעשייה:
חושבני שכרונת הממשלה לתת את ההנחה
לתקופה שנותרה, ולא לגבי העבר.

ח. רובין:
אם לוקחים את נוסח החוק כפי שהוא, פירוט
הדבר שיש לכך מפקט רטרואקטיבי, שהחוק
מטולב עם החוק המקורי והמנטיים יוכלו לדרוש תשלומים בחזרה. מני מפקט
לכן בהירות במובן מספטי.

ד"ר קיסרון: סעיף 24 מבהיר זאת.

ח. רובין: מדוע נאמר במן "חברה" ולא "תאגיד"?

ד"ר קיסרון: בסעיף 9(ג) לחוק הקיים נאמר שלכל מונח
תהיה מוטעות שיש/בנקודת מס המכנסה. לפי
המונח פקודת מס המכנסה/חברה" כולל אגודה שיתופית.

ח. רובין: גם לגבי יחיד, ובמיוחד לגבי חברה, יש כאן
נקודה העשויה להביא לסיבוכים רבים.
נאמר במן "תהא פטורה מס המכנסה על המכנסה שהושגה מאסקעה מאושרת באותו
מפעל". נביח שזהו מפעל לא חדש מולם בעשית בו השקעה מאושרת, מכניסית
אליו ציוד חדש וכדומה (מינני מדבר על תוספת מחלקה) - כיצד מבחינים
מה חלקו של הציוד החדש המכנסה? כיצד נעשה המישור?

מר שטרן: בהתאם למישור שביתן על-ידי מרכז ההסקעות.

ח. רובין: לגבי השקעה מאושרת - זה ברור, אבל הסדור
הוא על ההסקעה המקורית, על כן אין
קריטריון.

מר שטרן: כאשר יש צורך לאשר השקעה בנוספת דורסית
מהמבקט להגיש ממון מאושר ליום המישור.
בהתאם לממון יודעים מה היא ההסקעה הקודמת ומה הנוספת.

ח. רובין: כאשר נעשה חשבון מס המכנסה לבעל בית-חדושת
אשר הרחיב את מפעלו בהסקעה מאושרת, הוא
רשאי למעון מחוץ צריך לקבל את ההנחה מכל הרווח של המפעל וכי מחוץ
ההסקעה היסודית הוא קיין ביותר. לפי הוראות החוק הוא רשאי להגיד זאת,
כי אין שום קריטריון כיצד מחשבים את ההסקעה הקיימת.

בעיה זו קיימת באופן תימורטי לגבי יחיד,
אולם לגבי חברות היא קיימת באופן מעשי. רצוני לבקר נקודה זו, אשר
נוגעת שדה נרחב לכל השקעה קטנה מול השקעה יסודית לזכות באנחות כרחיקות-
לכת במס המכנסה מכל ההכנסות של המפעל.

ד"ר קיסרון: בעיה זו הייתה קיימת גם לפני המיקרון.

ש. בז'רנו: מני סבור שזוהי בעיה רצינית. מינני חושב
שיש להשאיר זאת למסמך ומתן עם שלטונות מס
ההכנסה.

היו"ר י. גורי: מני מביע להעביר נקודה זו לד"ר ברוש
ולבקט ממנו הסברים.

א. בז'רנו:

רשטית דאזני לעיין כי גב בהטעה זו ספטיכים
להפלות בזמן ניכר שותות לרעת
חברה. עד כה היתה שותכות מסלמת 25% מס הכנסה, בין אם היתה מחלקת או
אינה מחלקת את רווחיה. בנקודה זו נמשכת ההפליה לגבי חברות, ואינני
יודע אם אנו מעוניינים בכך. לדעתי אנו מעוניינים בהקמת חברות, והצעה זו
יש בכוחה רק למנוע זאת.
שותפות; כי בשותפות אפשר לחלק את הרווחים לפי רמות-עינייהם של הבעלים
ולסלם 25%, בו בזמן שבחברה מסלמים בעלי המניות מס הכנסה על הדיבידנדה
וגם החברה מסלמת 25% מס רווחי חברות. אי לכך, בני סבור שיש לסנות
את הצעת החוק ולא לבטל את מס הכנסה על מס רווחי החברות, ולהעמיד
על-ידי כך את החברה בדרגת שותפות.

בסעיף נאמר "חברה שהיא בעל מפעל מאושר",
ופירוש הדבר בעל מניות הוא חברה, כאשר המניות של מפעל מאושר שייכות
לחברה זאת. (כגון שר המסחר והתעשייה ז. סוזאייב; הנוסח אינו מדויק).
הכוונה היא לחברה שהיא מפעל מאושר. (כגון שר המסחר והתעשייה) זה סעיף
יסודי הבא להרחיב את ההנחה הניתנת ליחיד על חברה; הוא מתכוון לחברה
שהיא מפעל מאושר).

מה תשלם חברה שהיא מפעל מאושר? אם
מאשר שלפי החוק הזאת תשלם רק 25% מס רווחי חברות, ואינני לך שהדבר
אינו כתוב כאן, כי לפי נוסח זה היא תשלם גם מס הכנסה. הכוונה שלנו
היא שחברה שהיא מפעל מאושר תשלם רק 25% מס רווחי חברות ולא מס הכנסה,
ואילו זה אינו כתוב כאן.

ומה גורל בעל המניות? לי ברמה כי לפי
נוסח זה בעל המניות ישלם על ההכנסה המפעל מאושר פעם אחת מס רווחי
חברות מפעל מאושר, 25% מס הכנסה על הדיבידנדה שקיבל ועוד 25%
מס רווחי חברות, בסך-הכל - 75%.

ב. טכני: אין מסלמים פעמיים אותו מס על אותה הכנסה.

ג. פורדרי:

קיימת השאלה של פתן עמדה של מפעל מאושר
גם ל"הולדינג קומפני". צודק חבר-הכנסה
בז'רנו, שהכוונה הברורה היא להתאים את מסב החברות והשותפות למצבו
של יחיד, ולכן אין מקום לסלם "בעל". קיימת גם שאלה אחרת שאין לה
פתרון, שחברת-גב המחזיקה מניות של מפעלים מאושרים ולא-מאושרים חייבת
לשלם מס הכנסה כרגיל.

ד. בז'רנו: בעיה זו תיפתר אם במקום האחרון מס הכנסה
ינתן שחרור מס רווחי חברות, ואני רוצה
בכך גם יתרונות. הכוונה היא לקבל 25% מס ולא 50% ויש ללכת בדרך זו.

ה. פורדרי:

אפשר לפתור את הבעיה גם על-ידי תוספת סעיף
אשר יאמר כי ה"הולדינג" אינו חייב כמסלום
מס כפול.

ו. בז'רנו:

עד כה התחילה התקופה (לגבי חישוב ההנחה)
מסנת השומא הראשונה, שהשנה בה היו רווחים
לראשונה. מדוע מתחילה עתה התקופה כזמן פתן המיסור?

ז. סוזאייב - סגן שר המסחר והתעשייה:

לפי הנוסח המקורי השאלה לא היתה ברורה
והיתה נתונה לפירושים ספירוסים שונים.

ח. קיברנו:

אי-הבהירות היתה במלים: "שנת השומא בה
היה יחיד כזה עשוי להתחייב לראשונה".

ט. בז'רנו:

לפי נאמר שיש בכך שינוי לרעה, כי זוהי החסרה ולא הקלה. ההצעה היא לנהוג בהתאם לפירוש של ההגדרה הקודמת, דהיינו: חסמי שנים מהשנה הראשונה בה שולם למעשה מס הכנסה, בה היו רווחים מהמפעל.

הלוחה שניתנה במסגרת חוק מוכרת כהסקעה ותשלום סכסכום של 25% מס הכנסה. הלוחה שניתנה במסגרת קומסי, למשל באמצעות איגרות חוב של קורדני, אינה נחשבת כהסקעה ותשלום מס הכנסה לפי הדירוג של מקבל הרבית על איגרות החוב. הכוונה היתה לתת הנחה גם לגבי הלוחות כאלו.

טגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזנליב:

בחוק אחר ניתנת הנחה מס מס הכנסה למניות.

ט. בז'רנו:

לי נדמה שזה בניגוד לכוננתנו; אנו כן מעוניינים לעודד מספרות של גיוס הון באמצעות דבנטיורס למפעלים המורשים. אנו מבקשים בכך הנחה חשובה, היות והדבר קיים. איגרות חוב של קורדני נחשבות כהסקעה ונהנות מהנחה.

ז. סוזנליב: - טגן שר המסחר והתעשייה:

כוננתנו בהכנסת ענין ההלוואות לחוק היתה נחרת לגפרי. נאמרו טענות, במיוחד מטקיעי חוק קרנות-הכרית, כי ישנם מקרים של טקיעים "בונה-פידה" אשר להם למעשה אינה יותר נוח, מנקודת-ראות מס הכנסה מס, לתת הלוואות ולקבל החזרת הלוואות מאשר להשקיע במניות ולקבל דיבידנדה. כיוון שהחוק שלנו אינו נותן הנחה לגבי הלוואות כמס שהוא טובה זאת לגבי ההסקעות, נטבעו רבים מהשקיע. באנו לכן להטות הלוואות והסקעות, ולא היתה שום כוונה להכניס שינוי בחוק לגבי השקעות בארץ במטבע קומסי.

א. ביזליב:

אני מבקש הסבר יסודי של העובדות וההסתמכות על החוק לגבי נותן ההנחות שניתנו במקרים של הלוואות בעבר; זהו ענין רציני. חוק הוא דבר שכל אחד ואחד יכול להסתמך בו; הנחה, לעומת זאת, היא ענין פנימי, ומישהו יכול לא לדעת שהוא זכאי לקבל אותה.

אני מבקש לקבל את רשימת המקרים בהם ניתנו הנחות לענין של איגרות חוב והלוואות במטבע קומסי שאין להם ביטוי בחוק. לאחר שרשימה זו תהיה לפנינו נוכל להחליט אם יש לתת לכך לגליזציה.

רצוני לחזור לענין שנוגע לו חבר-הכנסת דובין, ואני מבין שדון על כך בנוכחות נכיה מס הכנסה, לכן רצוני להבהיר נקודה נוספת לגבי הבעיה של ההסקעה חלקית. בבית-החירות יש הון יסודי, הון מניות, ויש למעשה מקסימה וכנגדה מסיבה ויש חובות. בדרך-כלל אין חברה מעוניינת להעלות את ערך בית-החירות, כי מירוש הדבר תשלום מס הכנסה יותר גבוה. כיצד יקבע אלוו ההסקעה במקרה כזה? כאשר נדון בשאלה, אני מבקש להבהיר מכל צדדיה.

י. פורדר:

חבר-הכנסת בז'רנו אמר שיש צורה מסוימת של מיסוי של הנחה כגון בחשבון. אפשרויות המיסוי הן חשובות ולכן אני מאיע שתהיה בהירות בנדון. אני מבקש לקבל סקירה קצרה מהו המצב בנוגע למניות, אם זה השקעת הון, לגבי הון זר ונותן קומסי; הוא הדין לגבי איגרות חוב, איגרות בהון זר ונותן לאומי. מהו המצב בקשר להלוואות? אני מניח כי המטלה טובה לתקן מהו בנדון, היות ובצורה הנוכחית הדבר אינו רציני ביותר.

נד.

כך מביא מבין לבקש לדעת מהו המצב בנוגע לחברות-
גג. יש צורך לשלב סעיף זה בסעיף המקביל של תקנות מס הכנסה כדי
שמהיה חמידות; זו אריכה להיות מערכת חמידה.

ק. לונ:
ברישא נמטר "במקום יחיד יבוא אמל מקום דמס",
ודבר זה חייב לדעתו תיקון נוסף. יש סעיף
מיוחד המדבר על חברה ומה יש כודוס אחר כאשר בסעיף זה והוא, "חברה
והיה חייבת בתשלום מס רוחני חכרות ותהיה פורה מס הכנסה. לכן צריך
לומר: "דמס - להוציא חברה", במיד לגבי חברה יש כודוס אחר.

ק. לונ:
כדי לפתור את הבעיה יצויר חבר-הכנסת בז'רנו
לגבי חברות-גג אפשר לכתוב: "חברה לא תהיה
חייבת לשלם על הכנסתה החייבת כמס מקורה בהסקעה מאושרת מס בשיעור
העולה על 25%". נוסח זה עונה על הבעיה.

מ. ציולינג:
מימד נוהגיה היות לגבי חברות-הגג, בלי קשר
עם מעליה מאושרית?

ז. פרוזלינג - טנו טר המסחר והתעשייה:
משלמיה עם ייה מס רוחני חברות.

טר שטרן:
לשאלתו של חבר-הכנסת ציולינג בנוגע
להלוואות מטבע ישראלית עלי להשיב, שגין
תקדים במרכז ההסקעות. לפתן אישור כזה. לעומת זאת מאשרו הלוואות
במטבע חוץ.

מ. ציולינג:
מה בקשר ל יגרות הרב של קורדני?

טר שטרן:
מאשרו הלוואות שמתיישבי הארץ קיבלו
מהפיתוח, שקיבלו בעזרת השילוחיה קרדיט
על מכונות והסקיעו במפעל מאושר וגם כמסיה מהמענק. היה פקרה
כזה לגבי יגרות חוב של קורדני, ומה אמרתי על כך מביט בישיבה
הבאה.

ק. לונ:
רצוני להגיה הצעה שדמה לי עונה על הבעיה
שפוררו כאן. במקום סעיף 11 מבי סעיף
נת שלוטת הסעיפים הבאים:

1) דמס, להוציא חברה, בעל מל מאושר לא
יהיה חייב לשלם על ההכנסה המפעל מאושר מס בשיעור העולה על 25%
מההכנסה המאושרה;

2) חברה שהיא מפעל מאושר תהיה פורה מס
הכנסה על ההכנסה שהושגה מהסקעה מאושרת באותו מפעל, מולא תהיה חייבת
במס רוחני חברות;

3) דמס לא יהיה חייב לשלם על הכנסתו החייבת
מס, שטקורה בהסקעה מאושרת, מס בשיעור העולה על 25%.

הינו"ר י. גורי:
מנו נמשיך בדיון בישיבת אחר.
הישיבה בעולה.